

še večkrat izročiti, vsaj je slednji pri njem v dobrem spominu. (Nas veseli! Ured.)

Iz Koroškega. (Razne novosti.) Pri nas se je začelo živahno gibanje katoliško-političnih društev in utegne še živahnije postati. Tega se vsaj smemo nadjati iz naznanila, ktero beremo v vrlemu listu „Kärntner-Blatt“ o celovškem kat. pol. društvu. Ovo društvo namreč naznanja, da bo v jesenskih in zimskih mesecih zborovalo po 2krat in sicer bo vselej prvo nedeljo zbor z raznimi govori in 14 dni potem shod za veselice. Prvi taki shod z veselico bo 17. oktobra. — V nedeljo 26. sept. je takisto društvo zborovalo, ter po dobro premišljenem govoru barona Reyer-ja sprejelo resolucije kneza Liechtensteina o zboljšanju slabega stanja človeške družbe na podlagi krščanstva. Znani rodoljub g. Andr. Einspieler je govoril o jugoslavjanskem uporu, ter slušatelj nagovarjal, naj podpirajo nesrečnike, ki so morali k nam v Avstrijo pribežati. — Prihodnjo nedeljo 10. okt. bo tudi kat. pol. društvo v Borovljah pri „Urški“ imelo zbor. Ovo društvo obžaluje smrt vrlega in delavnega društvenika g. Pavla Rabiča, katerega so 19. sept. pokopali. Pri Spod. Borovljah delajo na deželne stroške nov most čez Dravo. Les so vsekali meseca maja, kar gotovo ne obeta, da bo most dolgo stal. — Učitelj v Glinju g. Krasnik boleha že od spomladi in šolska mladež pogreša poduka. No, liberalni vitezi in oprode nove šole, pomozite! —

Iz Slovegradca (nova železnica.) Železniška proga, po katerej se bode urno kedaj zamoglo drdrati iz Sp. Draurburga v Celje brez velikega ovinka nad Maribor, se bo skoro razmerila, ker se delo inženirjev hitremu koncu bliža. Po najnovejšem merenju bo železnica se potegnila iz Celja po lepi savinski dolini čez Pako v Šoštanj in Velenje, kder se bo ukrenila v dol Mislinje pri št. Ilu ter mimo Slovegradca peljala v Sp. Draurburg. Ljudje se veselijo urnega delovanja inženirjev, ker iz tega sklepajo, da se bo vendar le železnica ne samo merila, ampak tudi stavila. Govorica gre, da se je tega tem bolj nadjati, ker je država kupila rude na kopanje svinca in cinka, ki utegnejo mnogo dobička dati, ako se le pri vsem podvzetju razumno ravna.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Slovenci čedalje bolj čutijo, kolika politična bedastoča da je bil naš domači razpor in razkol na Staro in Mladoslavence. Nobena stranka sama ne opravi ničesar, ker druga drugo izpodriva — slovenska reč pa hodi rakovo pot. Zato resnični rodoljubi mislijo na potrebno spravo. Do sedaj so edini Goriški Slovenci našli pravo pot. Mlado in staroslavenska društva z novim letom prenehajo ter se zedinijo v eno, veliko društvo. Lista Glas in Soča za se prenehata in na njuno mesto stopi nov list: Glas od Soče.

Ljubljanski Slovenci se tega po pravici veselijo in predlaga občno spravo Slovencev v Ljubljani. V ta namen bi naj iz vseh krajev, kranjskih, štajerskih, koroških, goriških, istrskih prišli od tamošnjih Slovencev pooblaščenici možje v Ljubljano, da bise natančno dogovorili o načelih in o programu, po katerem bi se naj zastopniki slovenski v deželnih in državnem zboru ravnali. Radovedni smo, kar bodo sedaj Mladoslavenci rekli. — Naš štajerski deželni zbor je hotel znesek 300.000 fl., katerega ima dežela plačati za zidanje novega vseučilišča v Gradcu, nekoliko znižati, ali dunajska vlada ni privolila. — Gradec dobi novega profesorja zopet iz — pruske Nemčije, nekega Kellerja. Še ni zadosti prusakov med nami, čeravno je nekdo hotel v Gradcu marmornato podobo avstrijskega cesarja kupiti, pa nje ni nikder dobil; povsod so mu ponujali le pruskega cesarja z Moltke-jem in Bismarkom. — Delegacije avstrijsko-ogerske so dovolile 8.500.000 fl. za nakup 1560 novih kanonov. Vojniški minister se je v imenu vojne zahvalil za veliko požrtvovalnost, ter povdarjal, da sedaj tretjo krat vojna nebo stala s slabejim orožjem pred sovražnikom. — V Črnovicah, glavnem mestu Bukovine, so 4. t. m. ravno na god svetlega cesarja slovesno obhajali 100letnico obstanka ove dežele pri Avstriji. Ob enem se je odprlo novo vseučilišče. — Deželni, nemški šolski svet v Pragi, je v mestu Plzenskem izbacnil iz dosedanjih učilnic česke otroke, da se umaknejo 5 razredom nove nemške šole. Lep zgled nemške ravnopravnosti! — Državni zbor je sklican na 19. okt. Obravnaval bo najprvle o državnem proračunu za l. 1876, o novi železniški postavi, o novi ribarski postavi in o porabljenju verskega zaloga (Religionsfond).

Vnanje države. Na Ruskem rogovilijo brezštevilna tajna društva, ki so v zvezi s strahoviti internacijonalci, kateri so l. 1871. Paris požigali. Te dni se je zanesljivo izvedelo, da jih pruski minister Bismark z denarji podpira. To je jasen dokaz, da Prusi misli na vojsko zoper Ruso. No in če se to zgodi, in Rusi izgubijo, potem bo vsa Evropa, ves svet pred prusko Nemčijo trepetal. — Prusko-nemški cesar pojde 16. oktobra na Laško, svojega zaveznika kralja Viktorja Emanuela obiskovat. — Angleži so se s Kitajci v Aziji tako hudo sprli, da se je bilo bati vojske. Ali sedaj se je vse zopet poravnalo. — Liberalci po vsej Evropi so Karliste na Španskem v svojih listih pobili in uničili. Ali sedaj se zopet kaže, da so se varali. Te dni so Karlisti nasprotnike sijajno zmagali pred trdnjavo S. Sebastijan in jih 1000 usmrtili. —

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

V Bosniji so se ustaši pri Dolgempolju in Osredici zbirali. Naglo plane 1300 Turkov nad nje, da so se po hrabrem boju morali raziti. Drugi

dan se zopet zberejo. Blizo Priedora so ustaši dobili s šancami se utrdili. Turki so njih zastopaj 2 krat naskočili, pa zgubili 200 ubitih in ranjenih. V Hercegovini je 15.000 upornikov, a Turkov je mnogo več blizo 30.000 in vendar ne morejo hrabrih ustašev premagati, marveč se skrbno držijo zapadne strani, da ostanejo čez Klek z morjem v zvezi, od koder se jim dovažajo čedalje več vojakov in vojne priprave. Pri Klepanici in Prepatnici je vsled tega bil krvav boj. Iz barkane reči je spremljalo 4000 Turkov, a nagloma jih napade 1200 upornikov, ter bi jih bili vse uničili, ako nebi iz Stolca prihitelo 2000 Turkov na pomoč. Turki so zgubili 500 mož in vojno kaso. Pomoči uporniki sedaj ne dobijo. Rusija in Avstrija je tako pritiskala na Srbijo, da je knez Milan ministra Rističa odstavil in poklical ministre Turkom bolj prijazne. Tudi Turek je prisiljen Kristijanom bremena polajšati. Sultan je vsaj tako moral pismeno razglasiti, pa kdo bi Turku zaupal?

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

IX.

Na potu z roko potegnem po bradi, ki že več dni britve ni videla, se spomnim, da nisem nazarejec, in ker ravno pred menom na vratih visi svetel krožnik, grem noter, da se znebim nepotrebnega blaga. To ti je bilo trpljenje, da je bilo joj. Mislil sem, da me s kleši brije. Ustnice sem zatezal, kakor da bi veter kako lesno odpiral; sam sebe bi se ustrašil, ako bi se v zrcalu videl. Slednjič je vendar britko delo končano; spustil me je iz svojih nemilih rok.

Zdajci stopi v izbo drug delavec s krtačo pod pazuo in se mi ponuja, osvetliti škornje, ki so bili že tudi tega dela potrebni. Moreš si misliti, kako debelo ga pogledam, ko svojo umetnost ponujajoči po domače reče: „dobri biks“. Prašam ga, ali govori slovenski, ali je ra Slovenskem doma, ali če je kedaj tamkaj bil; vendar ne prvo ne drugo ni bilo. Rojen v Loreti ni prišel nikdar od doma; od kakega slovenskega romarja je te besede slišal, in si jih zapomnil.

Zdaj na glavi in nogah oznažen, potegnem po široki ulici proti svetišču.

Mesto Loreto je še le leta 1586. od papeža Siksta V. dobilo pravice mesta; ima prav za prav le eno ulico; po strmih bregu stojijo na levo in desno hrami različne visokosti in lepote. Največ je prodajalnice z moleki, breviciami, slikami in drugim blagom, ktero pobožni romarji kupujejo. Prebivalci so večidel ubogi; živé od romarjev, katerih na leto do 1/2 milijona semkaj prihaja, da počastijo Marijo, nebesko Kraljico v njeni lastni hišici. Na vsako stopinjo za teboj drnjezgajo berači; še celo v crkvi te nadlegujejo, če ravno je prepovedano. Pri dverih v sveto hišico vedno stoji stra-

žaj, z golo sablo, in ako opazi koga beračiti, ga popade in potisne iz cerkve. Tako se je zgodilo ženi z malo deklico, ki je mene za dar božji nagovorila. Cerkev ima 3 vrata iz brona, s podobami. Izdelati jih je dal papež Pavel V. 1605—1621. Silno visok zvonik je krasnega stroja. Vrh se konča z osemvoglato piramido. Veliki zvon tehta 220 centov. Zvoni se večidel po eni plati, vendar tako razločno, da stanovniki hitro poznajo, kaj zvonjenje pomeni. Mili glasi zvonov človeku v srce segajo; zdi se mu, da sliši nevidnih duhov nadzemeljsko petje.

Na sredini prostorne cerkve stoji sv. hišica. Lah jo imenuje: Casa santa. Četverna vrata odpirajo vhod v njo. Tesno pri srcu postaja verne mu Katoliku, kedar s svojo grešno nogo stopi v sv. hišico, iz ktere je zasvetilo zveličanje naše. Zdaj stoji v hišici, kjer je bila rojena Mati božja; tukaj je pri svojih stariših sv. Joahimu in Ani preživela svoja detečja leta; tukaj je bila brez madeža spočeta Devica v pobožno molitev zamaknjena, kedar je angel Gabriel pozdravljenje iz nebes prinesel, in jej naznanil, da bo od sv. Duha spočela in mati Sina božjega postala; tukaj se je prečista Devica besedam angela udala rekoč: Dekla sem Gospodova, naj se mi zgodi po tvoji besedi; tukaj, na tem mestu je božja beseda meso postala in začela prebivati med nami. Boš se začudil, ako zagledneš s srebrosvetlimi solzami zalijena očesa ponižno klečečih romarjev? Boš prašal po uzroku, kedar vidiš jih prsa visoko se dvigati, in slišiš glasno vzdihovanje, ki prihaja iz dna srca?

Ljubi bralec! ti želiš vedeti, kako je neki Marijina hišica sem dospela, ki je nekdanj stala v Nazaretu? (Nastavek prihod.)

Razne stvari.

(Popravek.) Jako obžalujemo, da se je naš dopisnik od Voglajne v št. 39. Slov. Gosp. zastran osebe komisarja pri šolskem izpitu v Slivnici varal in razžalil našega naročnika g. Stumbergerja, graščinskega oskrbnika v Jelševem gradu. Prosimo za oprosteno! Uredništvo.

(Svitli cesar) so za pogorelce v Blačah na Koroškem darovali 1000 fl.

(C. k. učiteljsko pripravništvo) v Mariboru šteje 105 slušateljev v 3 razredih, potem 46 rejencev v pripravniškem razredu in 58 učencev v 2 razredoma.

(Iz Celja) poizvemo, da so Jož. Koprivšeka v Levcu mrtvega našli nad blevom v senu; imel je hudo rano na vratu, ki se je naredila gotovo z ostrim nožem. — Martin Odovnik v Čretah je hlapca Mart. Sapana nastrelil, kedar mu je ta prišel sadja krast, ter ga nevarno ranil.

(V Ciglenici) pod Mariborom sta se pri posestniku Jož. Jugu 2 delalca svadila tako, da je Miha Senekovič s sekiro mahnil po Jurju Bezjaku in ga ubil.